

Tenon lohi- ja kyttyrälohitilanne

Lapin kalatalousaluepäivät, Inari, 13.11.2025

Panu Orell, Luonnonvarakeskus

Lohikantojen tilaa seurataan tarkasti

Tenon pääuoman seuranta-asetelma

110 m

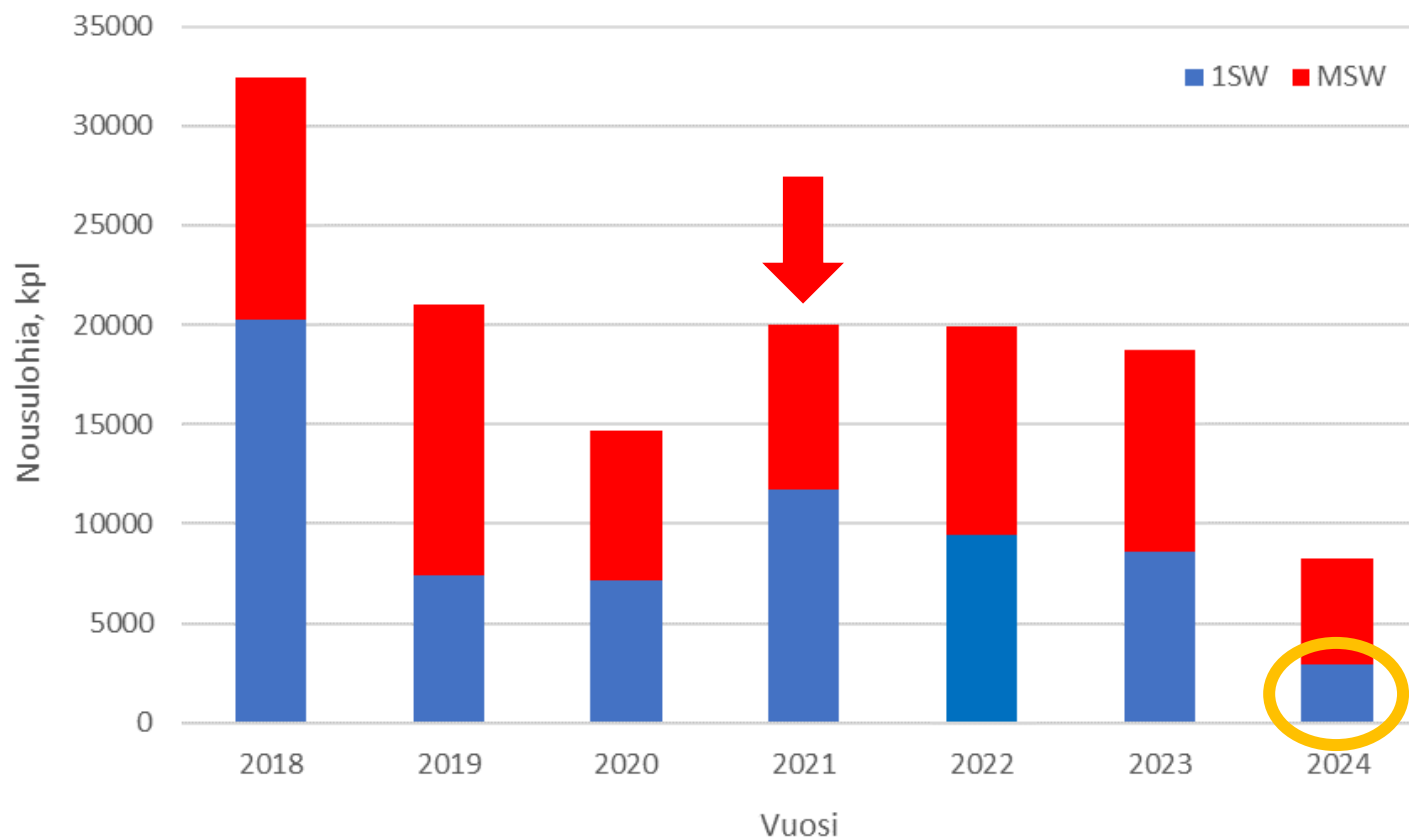
4

3

2

1

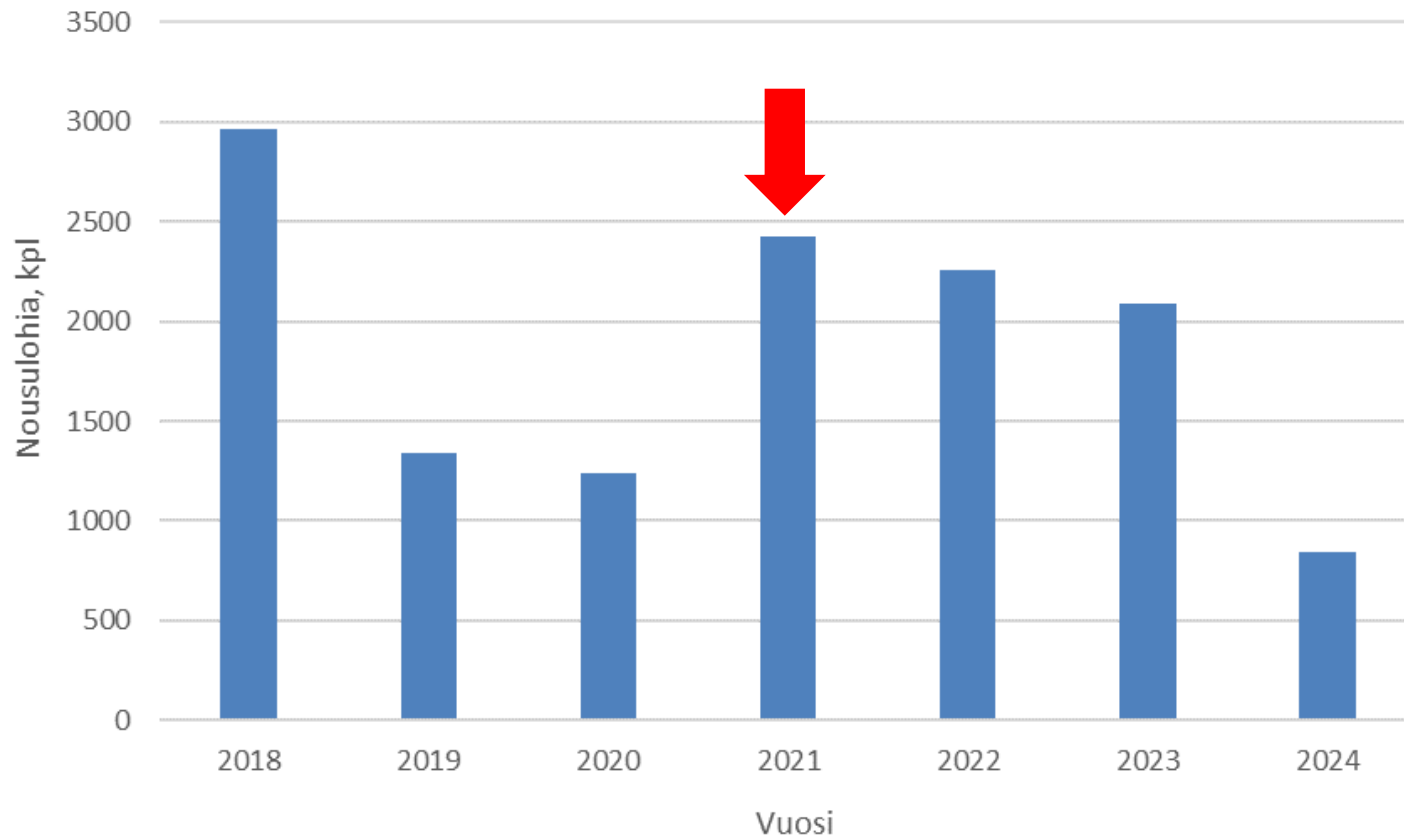
Tenon pääuoman kaikuluotaus

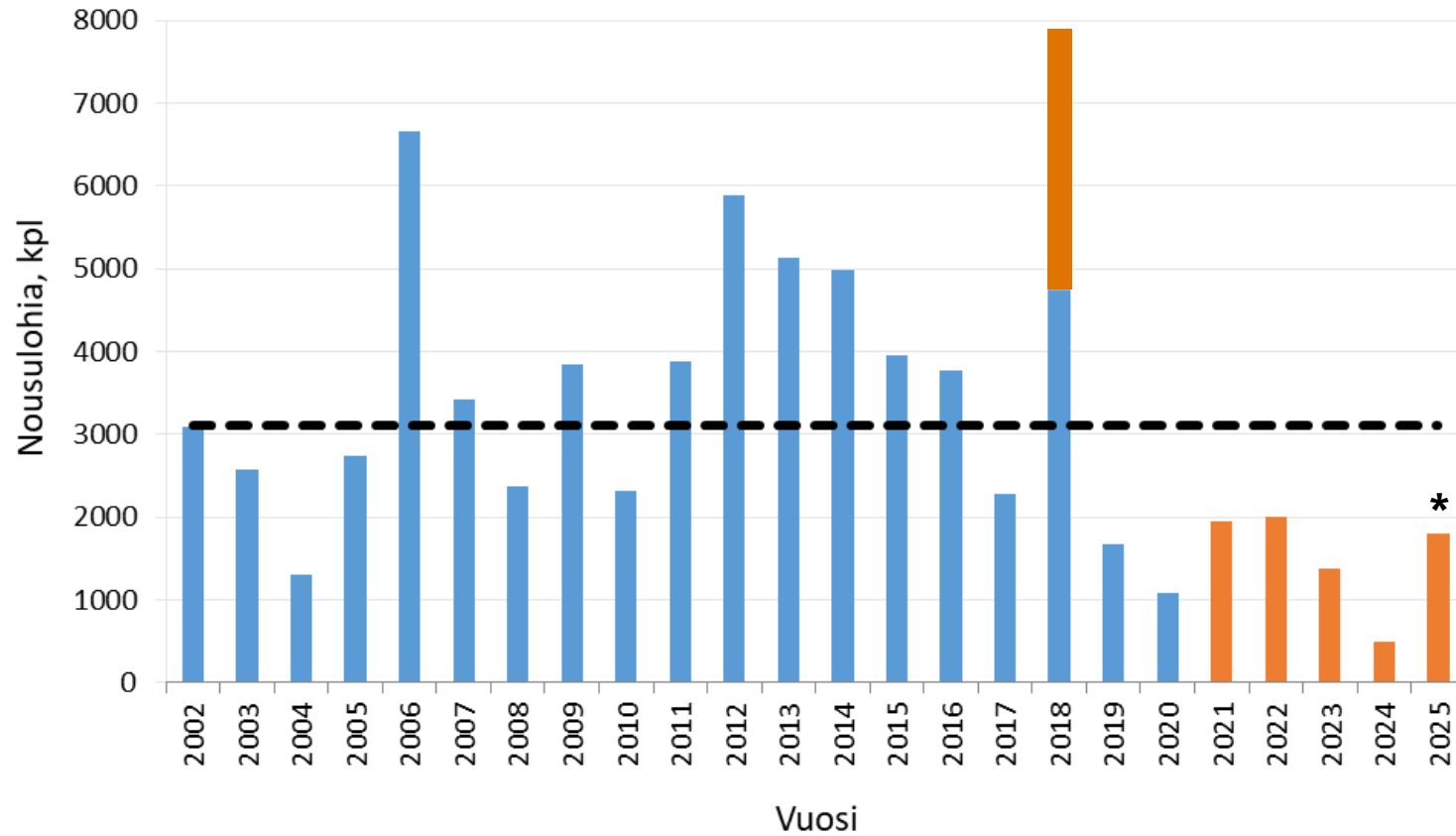
➤ 2001: Lohisaalis 62 000 yksilöä + merisaaliit

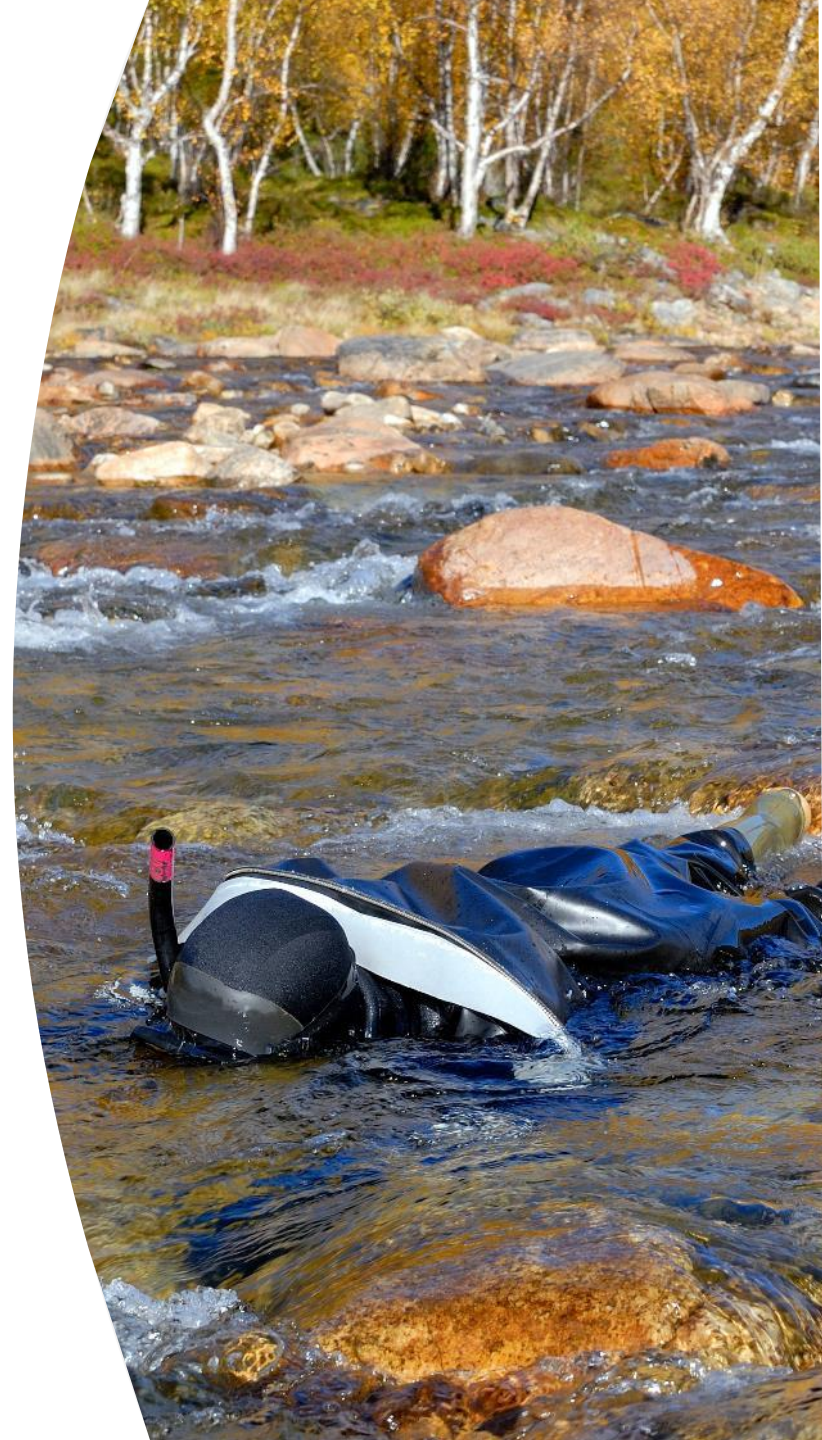
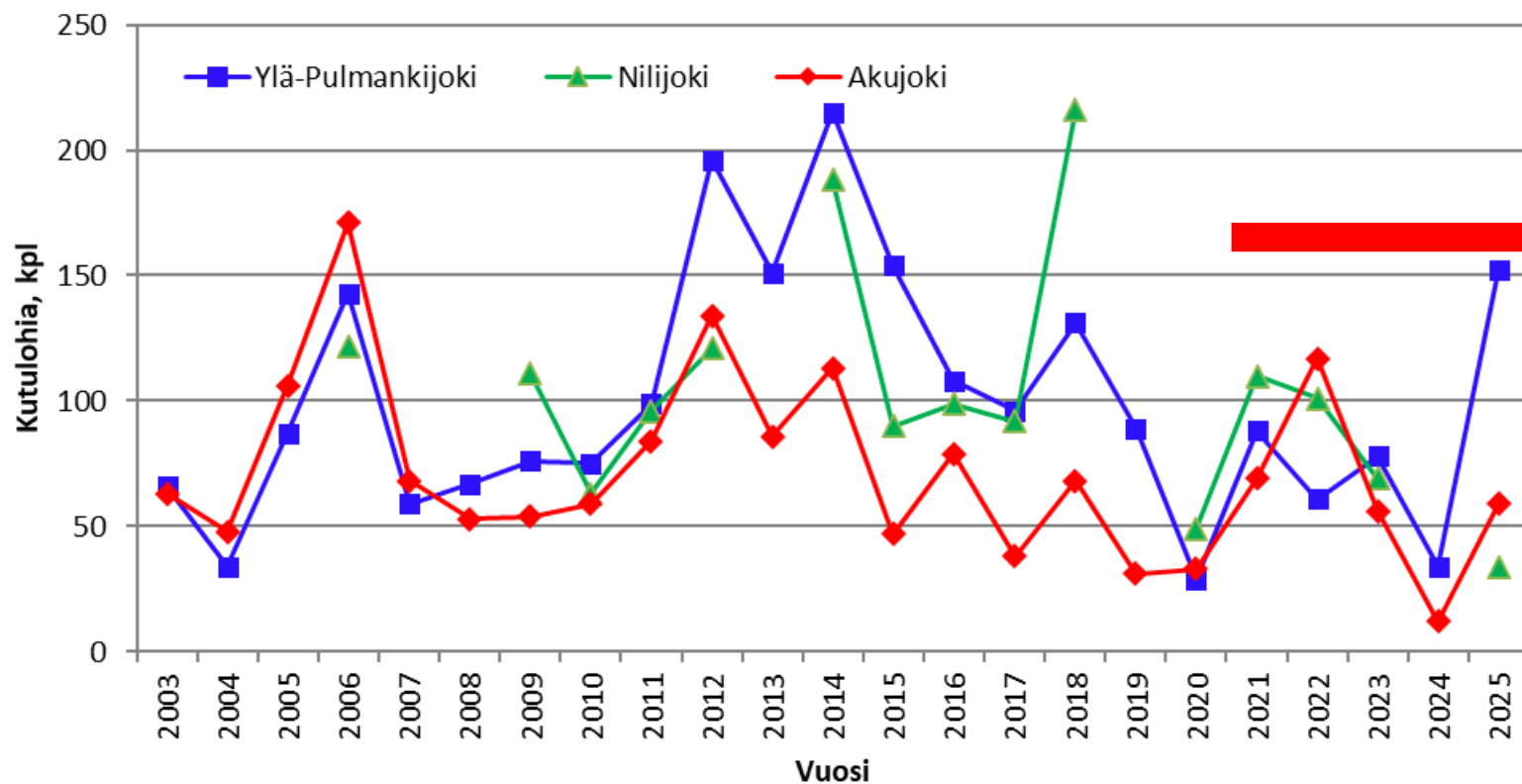
Karasjohkan kaikuluotaus

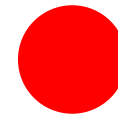
Utsjoen videoseuranta

Sivujokien sukelluslaskennat

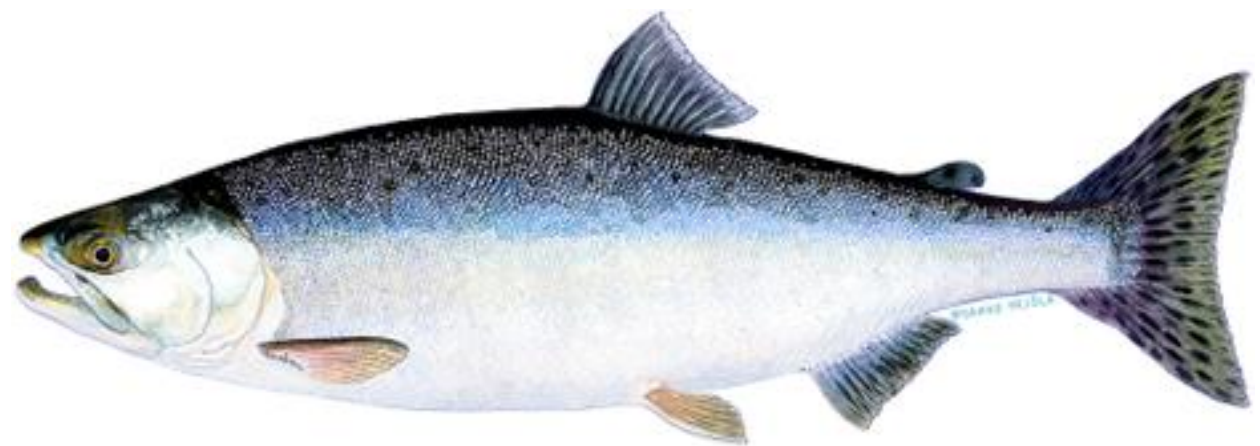

Tenon lohikantojen tila 2024-2025

- Tenon lohikannat romahtaneet voimakkaasti viime vuosina
- Nousu- ja kutulohimäärät kaikkien aikojen heikoimmalla tasolla 2024, kalastuskiellosta huolimatta
- Utsjoen seurantatietojen perusteella vaelluspoikastuotanto on säilynyt tavanomaisella tasolla
- **Lohet selviävät heikosti merivaellukseltaan takaisin jokeen**
- Lohien määrä kasvoi kaudelle 2025 → pikkulohia selvästi edellisvuotta enemmän

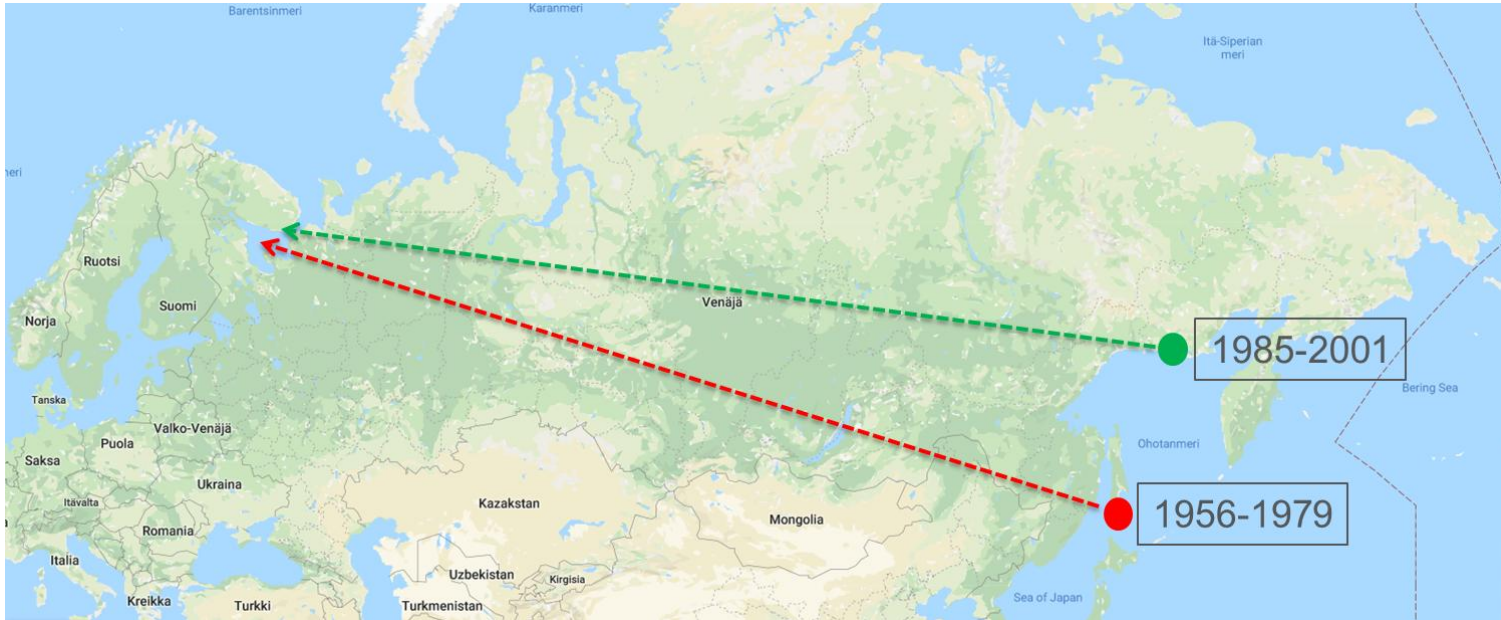
Piirrokset: Sakke Yrjölä

Kyttyrälohi, *Oncorhynchus gorbuscha*

- Kyttyrälohi kuuluu Tyynenmeren lohilajeihin
- Se on runsaslukuisin ja taloudellisesti tärkein lohikalalaji maailmassa
- Kyttyrälohisaaliit ovat Tyynenmeren alueella kasvaneet viime vuosikymmeninä
- Vuoden 2023 saalis oli ennätysellinen, 700 000 tonnia
- Atlantin lohen saaliit ovat keskimäärin 500 kertaa vähäisemmät

Vieraslajiksi Atlantille

- Venäläiset alkoivat istuttamaan kyttyrälohta Vienanmereen laskeviin jokiin 1950-luvulta lähtien
- Kyttyrälohen kotiuttamisen päätavoitteena oli luoda uusia kalastusmahdollisuuksia erityisesti Vienanmeren alueelle

Kyttyrälohen elinkiertopiirteet

- Kyttyrälöhen elinkierto on aina kaksivuotinen
- Lajilla esiintyy parillisten ja **parittomien** vuosien kantoja
- Venäläiset onnistuivat kotiuttamaan erityisesti **parittomien** vuosien kannan
- Teno- ja Näätämöjoellakin kyttyrälöhiä esiintyy lähinnä **parittomina** vuosina
- Kaikki kyttyrälohet kuolevat kudun jälkeen

Kyttyröitä vähemmän 2025

- Kyttyrälohikantojen kasvu kääntyi laskuun kesällä 2025
- Keski- ja itä-Finnmarkin alueella kyttyrämäärät olivat pääosin yli 50% pienemmät kuin vuonna 2023
- Tämä kehitys näkyi selvästi sekä Tenolla että Näätämöllä
- Länsi Finnmarkissa kyttyröiden määrä kuitenkin paikoin kasvoi vuoteen 2023 verrattuna
- Kyttyrälohikannoille on tyypillistä suuri vuosien välinen vaihtelu

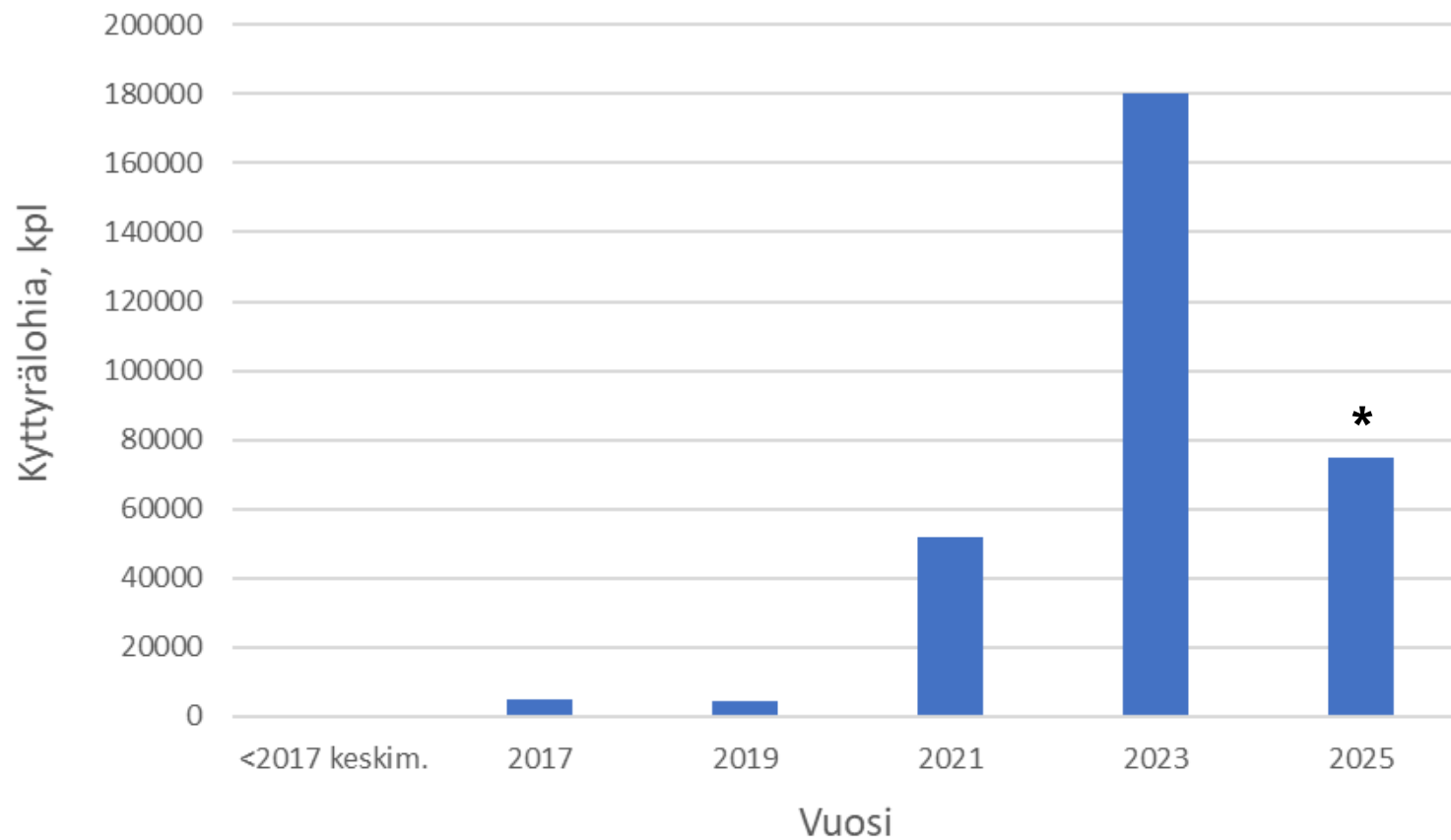

An aerial photograph of a large lake. A long, narrow dam or barrier extends from the bottom left towards the top right. Several small white structures, likely fishing huts or buoys, are positioned along the dam. The water is dark blue, and the surrounding land is green with trees and some buildings in the distance.

**28 000 kyttyrää
pyydettiin Tenon
padolla 2025**

**Kyttyröitä jäi myös
padon alapuolelle**

Kehityskulku Tenolla - Polmak

Kyttyrälohi ja Itämeri?

- Kyttyrälohta tavataan jo pienissä määrin Ruotsin länsirannikon joissa
- Vahvistettuja havaintoja Itämerestä ei vielä ole (pl. vanhat istutukset)
- Kyttyrälohi voi levitä Itämereen laskeviin jokiin
 - Leviäminen ja sen ajoitus riippuu pitkälti kyttyrälohien tilanteesta Atlantin puolella
- Kyttyrälohi pärjää koko elinkiertonsa myös makeassa vedessä
 - P-Amerikan suuret järvet
 - Itämeren murtoveden ei pitäisi olla lajille ongelma

KIITOS!

